

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Biedroń (spr.)
Sędziowie:	SSA Jan Surma SSA Grażyna Matuszek
Protokolant:	Justyna Łupkowska

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **S.A. w C.**

przeciwko **Grupie (...) Spółce z o.o. w J.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 4 czerwca 2012 r. sygn. akt VI GC 156/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Opolu zasądził od strony pozwanej Grupy (...) Spółki z o.o. w J. na rzecz strony powodowej (...) SA w C. kwotę 370.000 zł (trzysta siedemdziesiąt tysięcy) z ustawowymi odsetkami od dnia 22 lutego 2011 r. do dnia zapłaty (pkt I), umorzył postępowanie co do kwoty 20.000 zł (pkt II), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III), zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 25.020,30 zł (dwadzieścia pięć tysięcy dwadzieścia 30/100 zł) tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt IV).

Istotne dla rozstrzygnięcia sprawy ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy przedstawiały się następująco:

Powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w C. w dniu 16.06.2010 r., zawarł z pozwanym: Grupą (...) sp. z o.o. w J. umowę sprzedaży, na mocy której zobowiązał się kupić od pozwanego pszenicę paszową w ilości 1000 ton o wskazanych parametrach w cenie 460 zł netto za tonę. Odbiory towaru miały być dokonywane w okresie od 15.08.2010 r. do 15.11.2010 r. transportem powoda. Nie wskazano jednak miejsca odbioru zboża.

Następnie aneksami do umowy, na prośbę pozwanego, strony zmieniły jej warunki. Pozwany miał mianowicie problem w zgromadzeniu pszenicy takiej ilości i w takiej cenie jak określona w umowie. Strony więc określiły nową cenę za tonę pszenicy w wysokości 465 zł netto oraz nowy termin dostawy: od 15.09.2010 r. do 15.10.2010 r. Później, w wyniku telefonicznych próśb pozwanego, cenę pszenicy ustalono na kwotę 480 zł, a termin dostawy od 1.12.2010 do 31.12.2010 r. Za stronę powodową na umowie i aneksie podpisał się dyrektor spółki (...), któremu 6.04.2007 r. powód udzielił pełnomocnictwa w zakresie zaciągania zobowiązań w wysokości do 500.000 zł; za stronę pozwaną zaś prezes zarządu L. A. – uprawniony do składania oświadczeń i podpisywania się w imieniu spółki. Strony nie współpracowały ze sobą wcześniej, umowę i aneks przesyłały do siebie faksem.

Pismem z dnia 9.12.2010 r. powód wezwał pozwanego do wskazania miejsca załadunku pszenicy z kontraktu zawartego 16.06.2010 r. Wskazał, że do tej pory nie został odebrany żaden transport surowca, a tymczasem termin odbioru upływa 30.12.2010 r. Jednocześnie wskazał, iż w przypadku niewydania przez pozwanego towaru, powód będzie zmuszony dokupić całą partię towaru po cenach rynkowych, gdzie aktualna cena pszenicy wynosi 850 zł netto za tonę, i różnicą ceny obciąży pozwanego. Przesyłka mimo dwukrotnego awizowania, nie została przez pozwanego odebrana, albowiem pracownica pozwanego zajmująca się odbiorem przesyłek przebywała na urlopie.

Wobec braku odpowiedzi strony pozwanej, powód w dniu 27.12.2010 r. zawarł z (...) spółką z o.o. w G. umowę na dostawę pszenicy paszowej w ilości 1000 ton, za cenę 850 zł netto za tonę. Spółka (...) zobowiązała się dostarczyć całość pszenicy w terminie do 14.01.2011 r., a odbiory następowały od początku stycznia 2011 r. z magazynu w Pieniężnie. Ze wskazaną firmą powód współpracował od 5 lat.

Dnia 28.01.2011 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 390.000 zł tytułem odszkodowania za szkodę związaną z niedostarczeniem pszenicy paszowej w ilości określonej w umowie z dnia 16.06.2010 r. W uzasadnieniu wskazał, iż mimo zobowiązania się do dostarczenia w okresie od 1.12.2010 r. do 31.12.2010 r. 1000 ton pszenicy paszowej w cenie 460 zł za tonę, oraz mimo próśb o wskazanie miejsca odbioru pszenicy pod rygorem odkupienia całej partii towaru po cenach rynkowych obowiązujących w chwili dostawy, pozwana miejsca odbioru pszenicy nie wskazała. Tym samym, z uwagi na brak jakiegokolwiek reakcji na kierowane wezwania, powód zmuszony był do zawarcia umowy sprzedaży pszenicy na niekorzystnych warunkach, tj. w cenie 850 zł netto za tonę. Jednocześnie wskazał, że w przypadku braku zapłaty w terminie 7 dni, skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego.

Pozwany wskazał zaś, że domaga się wydania pełnej dokumentacji na podstawie, której powód żąda zapłaty kwoty 390.000 zł – w szczególności rzekomego wezwania do wydania pszenicy i innych dokumentów udowadniających poniesioną szkodę. Jednocześnie wskazał, że odmawia zapłaty w/w kwoty, z uwagi na treść art. 471 k.c. i nast., a przede wszystkim w uwagi na fakt, że to z winy powoda nie doszło do wykonania umowy, której termin był notorycznie przedłużany.

W dniu 4.04.2011 r. powód wystawił na rzecz pozwanego notę obciążeniową na kwotę 390.000 zł, w tytule wskazując, że dotyczy ona szkody tj. różnicy ceny zakupu zboża u innego dostawcy.

Pozwany powyższą notę obciążeniową odesłał powodowi bez księgowania.

Dalsza korespondencja stron nie odniosła zamierzonego skutku.

Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że powództwo w zasadniczej części zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji wskazał, że poza sporem pozostawało, iż w dniu 16.06.2010 r. strony niniejszego postępowania zawarły umowę sprzedaży 1000 ton pszenicy paszowej po ostatecznej cenie 480 zł netto za tonę, z terminem dostawy od 1.12.2010 do 31.12.2010 r. Niekwestionowanym było również, iż strony nie współpracowały ze sobą wcześniej, stąd nie miały wypracowanej praktyki w zakresie dostaw i odbioru towaru.

Sąd Okręgowy przyjął, wbrew twierdzeniom pozwanego, że tak M. B. – dyrektor powodowej spółki, jak i L. A. – prezes zarządu spółki pozwanej byli uprawnieni do zawarcia spornej umowy.

Zdaniem Sądu I instancji z umowy zawartej pomiędzy stronami nie wynikało, gdzie następować będą odbiory zboża. Sąd Okręgowy przyjął, że pszenica miała być odbierana samochodami powoda z miejsca, które winna wskazać pozwana. Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów pozwanej dotyczących nieskuteczności zawiadomienia z dnia 9.12.2010 r., uznając że zapewnienie możliwości odbioru korespondencji od kontrahentów winna zapewnić pozwana.

Sąd Okręgowy wskazał, że zarzut pozwanego, iż wykonanie umowy zastępczej nastąpiło przedwcześnie, tj. przed upływem terminu wskazanego w umowie stron, okazałby się zasadny, gdyby pozwany wykazał, że w dniach 27.12.2010 r. – 31.12.2010 r. był gotów wykonać umowę. Tymczasem w ocenie Sądu I instancji pozwany wykazał się brakiem staranności oraz niedbalstwem. Sąd I instancji podzielił argumentację powoda, że pozwany skupiający kilkudziesięciu rolników, mógł mieć magazyny w różnych miejscach Polski, niekoniecznie w siedzibie spółki.

Tym samym zdaniem Sąd Okręgowy wobec braku odpowiedzi ze strony pozwanego w przedmiocie wskazania miejsca odbioru zboża, powód był uprawniony do zakupu zboża u osoby trzeciej.

W ocenie Sądu I instancji powód wykazał poniesioną szkodę oraz jej związek z niewykonaniem umowy przez pozwaną. Wobec braku wskazania miejsca odbioru zboża mimo prawidłowego wezwania i upływającego terminu wykonania świadczenia, powód zmuszony był zawrzeć umowę z osobą trzecią przez co poniósł szkodę wynoszącą 370.000 zł (różnica ceny). Jako podstawę prawną uwzględnionego roszczenia Sąd Okręgowy wskazał art. 471 kc.

Orzeczenie zawarte w punkcie II zostało oparte o treść art. 355 k.p.c.

Rozstrzygnięcie w punkcie IV oparto na treści art. 100 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U z 2002 r., Nr 163, poz. 1349).

Powyższy orzeczenie zaskarżyła strona pozwana zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt I i IV wyroku, zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a) art. 454 § k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż miejsce odbioru zboża nie było powodowi znane w sytuacji, gdy bezspornie przyjąć należy, iż strony nie określając miejsca spełnienia świadczenia godziły się tym samym na zastosowanie ogólnej reguły kodeksowej, iż w takiej sytuacji miejscem spełnienia świadczenia niepieniężnego – a zatem odbioru pszenicy paszowej – będzie siedziba pozwanego w J., gdzie znajdował się jedyny magazyn pozwanego,

b) art. 479 k.c. w zw. z art. 476 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż w dniu 27 grudnia 2010 r. pozwany był w zwłoce ze spełnieniem świadczenia polegającego na wydaniu pszenicy paszowej powodowi, a tym samym uznaniu, iż powód mógł skorzystać z uprawnienia dokonania zakupu zastępczego, podczas gdy termin realizacji niniejszej umowy określony został przez strony od dnia 1 grudnia 2010 r. do dnia 30 grudnia 2010 r., co więcej zarówno świadek M. B., świadek M. C. (1), jak również przesłuchani przedstawiciele strony pozwanej zgodnie wskazali, iż w terminie 4 dni możliwe było zrealizowanie łączącej strony umowy, a towar czekał na powoda w magazynie w J.,

c) art. 471 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż to pozwany ze swojej winy nie wykonał zobowiązania, podczas gdy to powód nie odebrał pszenicy z magazynu pozwanego, nie dokonał akwizycji żadnego pojazdu, jak również nie polecił wysłania żadnego auta po odbiór towaru,

d) art. 471 k.c. w zw. z art. 479 k.c. poprzez zasądzenie kwoty na podstawie art. 471 k.c. w oparciu o przesłanki z art. 479 k.c.

2. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy:

a) art. 321 § 1 kpc poprzez orzeczenie co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu i w konsekwencji orzeczenie ponad żądanie pozwu,

b) art. 233 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez:

- wadliwie ustalenie, że pozwany dokonał zakupu nasion pszenicy tego samego gatunku, podczas gdy pozwany zakupił pszenice o innych parametrach niż określone w umowie z pozwanym, co zgodnie z § 1 winno skutkować odesłaniem zboża do sprzedającego na jego koszt,

- wadliwe ustalenie, że powód poniósł szkodę w wysokości 370.000 zł podczas, gdy w rzeczywistości powód zaoszczędził na kosztach transportu pszenicy na trasie P. – G., w porównaniu z trasą J. – C. kwotę 28.160 zł, co w konsekwencji oznacza, iż powód nie udowodnił wysokości poniesionej szkody,

c) art. 328 § 2 kpc poprzez nie uzasadnienie:

- zasadności uznania roszczenia odsetkowego powoda od dnia 22 lutego 2011 roku (w ogóle brak rozważań w tym zakresie);

- dlaczego Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom L. A., a dał wiarę zeznaniom świadków powoda.

W oparciu o powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o:

1) zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Opolu poprzez oddalenie powództwa co do kwoty zasądzonej w punkcie I wyroku wraz z ustawowymi odsetkami i obciążenie pozwanego kosztami procesu w całości w tym obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa,

2) zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania w postępowaniu odwoławczym oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

względnie o:

3) uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Opolu w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

4) zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania w postępowaniu odwoławczym oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą jej rozstrzygnięcia był stan faktyczny ustalony przez Sąd Okręgowy, który w ocenie Sądu Apelacyjnego znajdował pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Przechodząc do oceny zarzutów zawartych w apelacji wskazać należy, że w pierwszej kolejności rozważenia wymagały sformułowane w apelacji zarzuty, dotyczące naruszenia przepisów postępowania. Dla oceny trafności zarzutów odnoszących się do wskazywanych przez skarżącego naruszeń prawa materialnego miarodajnym jest bowiem stan sprawy, który legł u podstaw wydania skarżonego wyroku (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7.03.1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 112).

W ocenie Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły przesłanki uzasadniające postawienie zarzutu naruszenia art. 321 § 1 kpc poprzez orzeczenie co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu i w konsekwencji orzeczenie ponad żądanie pozwu. Z sytuacją tego rodzaju mielibyśmy do czynienia gdyby Sąd I instancji odmiennie niż to wskazał powód określił żądanie procesowe, bądź gdyby zmienił podstawę faktyczną roszczenia. Sytuacja taka niewątpliwie nie miała miejsca w postępowaniu przed Sądem I instancji, gdyż Sąd ten orzekł o roszczeniu zgłoszonym przez powoda ustalając podstawę faktyczną rozstrzygnięcia odpowiadającą tej, na której powód opierał swoje żądanie.

Wskazać w tym miejscu należy, że przyjęcie innej kwalifikacji prawnej nie oznacza orzeczenia co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem. Powód w postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie wskazał podstawy prawnej żądania, wskazywał jedynie na szkodę, której doznał w wyniku nie wywiązania się przez pozwanego z zawartej pomiędzy stronami umowy. Niewątpliwie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym pojawiła się kwestia zakwalifikowania roszczenia powoda jako roszczenia z art. 479 k.c. Wskazać jednak należy, że nie miała miejsca w sprawie sytuacja, w której wyraźnie zostało stwierdzone, iż powód dochodzi swojego roszczenia na podstawie art. 479 k.c., a przytoczone okoliczności faktyczne uprawniały Sąd I instancji do trafnej kwalifikacji roszczenia powoda jako roszczenia z art. 471 k.c. Sąd może samodzielnie ustalić podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia, jeżeli znajduje ona uzasadnienie w udowodnionych przez stronę okolicznościach faktycznych. W żadnym razie nie jest to orzekanie ponad żądanie pozwu i nie stanowi naruszenia art. 321 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2007 r., I CSK 144/07).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły także przesłanki uzasadniające postawienie zarzutu naruszenia przepisów postępowania dotyczących przedmiotu i oceny dowodów, mających wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 233 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c. Należy bowiem zauważyć, że pozwany zarzuca Sądowi I instancji wadliwie ustalenie, polegające na przyjęciu, że powód dokonał zakupu nasion pszenicy tego samego gatunku, podczas gdy powód zakupił pszenice o innych parametrach niż zostało to określone w umowie z pozwanym, co w ocenie skarżącego winno skutkować odesłaniem przez powoda zboża do sprzedającego na jego koszt. Argument ten nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem jak wynika z dalszych twierdzeń samego pozwanego zakupione przez powoda zboże było gorszej jakości aniżeli te, które miało być przedmiotem umowy zawartej przez strony. Wskazać w tym miejscu należy, że zasadnicze znaczenie przy ustalaniu wysokości szkody poniesionej przez powoda na skutek niewykonania umowy przez pozwanego miała cena za jaką powód zmuszony było nabyć zboże, w związku z nie wywiązaniem się z umowy przez pozwanego. Skoro zakupione przez powoda zboże był gorszej jakości niż to, które było przedmiotem umowy pomiędzy stronami, to przyjęć należy, że w rzeczywistości powód poniósł szkodę większą niż ta, której naprawienia się domaga. Nie sposób więc przyjęć, aby strona pozwana z tak skonstruowanego zarzutu mogła wywodzić korzystne dla siebie skutki procesowe.

Dalej apelujący upatrywał naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § k.p.c. w wadliwym ustaleniu, że powód poniósł szkodę w wysokości 370.000 zł podczas, gdy w rzeczywistości powód zaoszczędził na kosztach transportu pszenicy na trasie P. – G., w porównaniu z trasą J. – C. kwotę 28.160 zł, co w konsekwencji oznacza, iż powód nie udowodnił wysokości poniesionej szkody. Zarzut powyższy nie był podnoszony przez pozwanego w odpowiedzi na pozew jak i w toku całego postępowania przed Sądem I instancji, zatem uznać go należało za spóźniony w rozumieniu art. 389 kpc i jako taki nie zasługiwał na uwzględnienie. Co prawda w toku postępowania przed Sądem I instancji kwestia kosztów transportu się przewijała, jednakże strona pozwana reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika kwestii tej w formie zarzutu procesowego nie skonkretyzowała, co pozwala na pominięcie na obecnym etapie postępowania zarzutu dotyczącego uzyskania przez powoda korzyści w postaci zmniejszenia kosztów transportu pszenicy.

Sąd Apelacyjny nie podziela także zarzutów apelującego związanych z naruszeniem przez Sąd I instancji przepisu art. 328 § 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury obraza cytowanego przepisu może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy uzasadnienie skarżonego wyroku nie posiadając wszystkich koniecznych elementów wskazanych w tym unormowaniu lub zawierając oczywiste braki w tym zakresie, uniemożliwia dokonanie kontroli apelacyjnej (por. wyroki SN z 09.03.2006 r., I CSK 147/05, LEX nr 190753, z dnia 17.03.2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971, z dnia 22.05.2003 r., II CKN 121/01, LEX nr 137611). W niniejszej sprawie powyżej wskazane okoliczności nie zaistniały, a uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia, poddaje się kontroli instancyjnej dokonywanej w ramach rozpoznania

zarzutów apelacji. Wskazać jednak trzeba, że Sąd I instancji w części merytorycznej swojego uzasadnienia odnosząc się do kwestii odsetek ograniczył się jedynie do przytoczenia podstawy prawnej rozstrzygnięcia (art. 455 k.c.).

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że roszczenie o zapłatę odszkodowania jest roszczeniem bezterminowym a zatem jego wymagalność wiązać należy ze skutecznym wezwaniem do spełnienia świadczenia. Jak wynika z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem z dnia 28.01.2011 r. w tej sytuacji przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że od dnia 22 lutego 2011 r. pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego nie narusza art. 481 § 1 k.c.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 kpc poprzez nieuzasadnienie, dlaczego Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom L. A., (który zeznał, iż to powód był w permanentnej zwłoce w odbiorze zboża, także w grudniu 2010 roku, to on jako prezes pozwanej domagał się wykonania umowy i udał się do siedziby powoda w celu wyjaśnienia przyczyn zwłoki powoda w odbiorze zboża i wskazał miejsce składowania towaru), a dał wiarę świadkom powoda, których zeznania przeczą w/w twierdzeniom, wskazać należy, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie sposób przyjąć, żeby to powód nie chciał odebrać zboża i tym samym dać wiarę zeznaniom prezesa pozwanej spółki (...). Twierdzenie to pozostaje w oczywistej sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym oraz jest w swej istocie pozbawione logiki. Wskazać bowiem należy, że cena za tonę pszenicy ustalona przez strony w zawartej przez nich umowie była znacznie niższa od cen rynkowych obowiązujących w grudniu 2010 r., co znajduje potwierdzenie w zeznaniach samego prezesa pozwanej (k. 243). Prowadzi to do konkluzji, że postanowienia umowy zwartej pomiędzy stronami na chwilę jej wykonania były korzystne dla powoda, nie sposób więc uznać, aby mógł być on niezainteresowany realizacją umowy. Tym samym wbrew zarzutom skarżącego brak było podstaw do przyjęcia, że to powód był w permanentnej zwłoce w odbiorze zboża. W konsekwencji uznać trzeba, że dokonana przez Sąd I instancji ocena dowodów nie narusza reguł przewidzianych w art. 233 § 1 kpc.

Reasumując powyższe wywody, stwierdzić należy, że z uzasadnienia Sądu Okręgowego wynika zarówno jakie fakty Sąd I instancji ustalił i jakie prawo zastosował, a zatem pozwany nie może skutecznie zarzucać, że zaskarżone orzeczenie uchyla się kontroli instancyjnej.

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego, stwierdzić należy, że także one okazały się chybione.

Podstawą zaskarżonego wyroku była ocena, iż powód wykazał przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego z tytułu niewykonania zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży nr (...) z dnia 16.06.2010 r. oraz z aneksu do tej umowy (tj. niewydania stronie powodowej 1000 ton pszenicy w okresie do 30.12.2010 r.). Sąd Okręgowy uznał bowiem, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem zobowiązania przez pozwanego, a doznany przez powoda uszczerbkiem wynikającym z konieczności zakupu pszenicy od innego kontrahenta po cenie wyższej od tej, która wynikała z umowy zawartej pomiędzy stronami niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy prawidłowo w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie uznał, że szkoda jaką poniósł powód wiąże się z niezrealizowaniem umowy łączącej strony niniejszego postępowania, a do jej niewykonania doszło z przyczyn, za które odpowiada wyłącznie pozwany. Na skutek ewidentnego zaniechania pozwany nie wydał stronie powodowej w określonym terminie umówionych 1000 ton pszenicy.

Sąd Apelacyjny podziela powyższą ocenę wskazując jednocześnie na nieskuteczną obronę pozwanego w zakresie usiłowania obalenia domniemania wynikającego z art. 471 k.c. Pozwany nie zdołał bowiem wykazać, że niewykonanie przez niego zobowiązania z umowy było następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności.

Sąd Apelacyjny zgadza się również z Sądem Okręgowym, że powód wykazał związek przyczynowy pomiędzy zawnionym niewykonaniem umowy przez stronę pozwaną a doznaną szkodą.

W okolicznościach sprawy nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że konieczność zapłaty przez powoda ceny wyższej o 370.000 zł, była konsekwencją niewydania przez pozwanego pszenicy w uzgodnionym terminie. Przy czym istotne jest także, że powód skierował do pozwanego wezwanie do wydania zamówionego zboża ze wskazanie ewentualnych konsekwencji w przypadku nie wywiązania się z wiążącej strony umowy. Okoliczność, że pozwany pomimo dwukrotnego awizowania przesyłki nie zdołał zapoznać się z jej treścią, obciąża pozwanego.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 454 § 1 k.c., nie sposób się z nim zgodzić. Wskazać bowiem należy, że miejsce spełnienia świadczenia w siedzibie dłużnika nie oznacza konieczności podstawienia pojazdów pod tą siedzibę i oczekiwania, czy świadczenie zostanie spełnione przez dłużnika.

Charakter świadczenia dłużnika w pełni uzasadniał oczekiwanie powoda, że miejsce i termin odbioru zboża zostanie przez pozwanego wskazane. Konieczność zorganizowania środków transportu niezbędnych do odbioru znacznej ilości pszenicy w pełni uzasadnia konieczność dokonania uzgodnień z pozwanym dotyczących odebrania świadczenia. Podkreślić w tym miejscu trzeba, że strona pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu, który mógłby podważyć dowody przedstawione przez powoda, z których wynika, że strona pozwana nie zgłosiła gotowości do wydania powodowi pszenicy w terminie przewidzianym umową.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut związany z rzekomym przyjęciem przez Sąd I instancji, że w dniu 27 grudnia 2012 r. strona pozwana była w zwłoce ze spełnieniem świadczenia, co w konsekwencji miało skutkować naruszeniem art. 479 k.c. w zw. z art. 476 k.c. Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji Sąd I instancji nie stwierdził, że pozwany pozostawał w dniu 27 grudnia 2010 r. w zwłoce. Wskazać bowiem należy, że powód zawierając w dniu 27 grudnia 2010 r. umowę z osobą trzecią jeszcze przed ostatecznym upływem terminu do realizacji wiążącej go z pozwanym umowy, tj. przed 30 grudnia 2010 r. działał na własne ryzyko, iż w przypadku wezwania go przez pozwanego do odbioru zamówionego zboża, będzie zmuszony spełnić świadczenia wynikające z obu wiążących go w tym przedziale czasowym umów. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie sposób czynić zarzutu powodowi z faktu, że jako producent pasz podjął działania mające zapewnić mu terminową realizację własnych zobowiązań, do czego niezbędne mu było zamówienie u pozwanego zboże. Działanie powoda było szczególnie uzasadnione w sytuacji, w której w dniu 27 grudnia 2012 r. istniało duże prawdopodobieństwo, że przedmiotowa umowa nie zostanie zrealizowana przez pozwanego.

Nietrafnie zatem podnosił apelujący naruszenie przez Sąd I instancji art. 479 k.c. w zw. z art. 476 k.c.

Jednocześnie należy ocenić, iż chybiony jest zarzut naruszenia art. 471 k.c. Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, że pozwany odpowiada za niewykonanie umowy z dnia 16 czerwca 2010 r. Trudno bowiem czynić zarzut powodowi, że nie odebrał zboża z magazynu pozwanego oraz nie dokonał awizacji żadnego pojazdu, gdy pozwany uchylał się od realizacji umowy.

Powód przedstawił szereg dowodów (umowa sprzedaży z dnia 16.06.2010 r. wraz z aneksem do niej, wezwanie do wskazania miejsca załadunku, umowa zawarta w dniu 27.12.2012 r. z (...) sp. z o.o., faktury wysłane przez (...) sp. z o.o. wraz z potwierdzeniem dostawy i zapłaty; zeznania świadków: M. B., A. C. oraz M. C. (2)) wskazujących na zaistnienie związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem pozwanego, a doznaniem przez powoda szkody we wskazanej wysokości. W tej sytuacji w pełni uzasadnione było stanowisko Sądu Okręgowego, który przyjął, że szkoda poniesiona przez powoda jest następstwem niewykonania umowy przez pozwanego.

Za bezpodstawny uznać należało także zarzut strony pozwanej, dotyczący naruszenia przez Sąd I instancji art. 471 k.c. w zw. z art. 479 k.c. poprzez zasądzenie kwoty 370.000 zł na podstawie art. 471 k.c. w oparciu o przesłanki z art. 479 k.c., co było przedmiotem szerszych rozważań we wcześniejszej części uzasadnienia. Wystarczające jest w tym miejscu odwołanie się do argumentacji zawartej powyżej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony pozwanej jako bezzasadną, orzekając na podstawie przepisu art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., co uzasadniało obciążenie pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego. Wysokość należnych stronie powodowej kosztów znajduje uzasadnienie w § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

bp